UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Jure Rerum Ecclesiasticarum Ad Germaniae Catholicae Principia Et Usum Pars ...

Complectens Sectionem I. & II.

Zech, Franz Xaver

Ingolstadii, 1758

Titulus VIII. De Sacra Templi Supellectile.

urn:nbn:de:hbz:466:1-68048

Visual Library

tubis bene ſonantibus. GENTIANUS HERVETUS autem in Commentario addit hæc verba: *Sed quid agas, cum tales ſint hodie mores, talia tempora, ut ea ſint potius toleranda, quam tollenda, ne graviora accidant.*

TITULUS VIII.

DE SACRA TEMPLI SUPELLECTILE.

Conf. Decretal. Lib. 3. t. 44.

§. 115.

Pro ſupellectile Templi requiruntur Vaſa:

PRO ſupellectile interioris Templi varia requiruntur Vaſa. I. Ad Sacrificium Miſſæ, cum Patena Calix aureus vel argenteus 39.), aut ob

39.) Can. 44. & 45. Diſt. 1. de Conſecrat. In prima Eccleſia adhibitos fuiſſe Calices ex viliore materia, conſtat: adhibitos tamen in celebrioribus locis etiam fuiſſe aureos & argenteos, æque certum eſt. De tempore S. LAURENTII, qui in perſecutione Valeriana paſſus eſt, PRUDENTIUS περὶ ςεφανων. hymn. II. v. 65. ſeqq. inducit Tyrannum ita loquentem:

Hunc eſſe veſtris Orgiis
Moremque & artem proditum eſt,
Hanc diſciplinam fœderis,
Libent ut AURO Antiſtites.
ARGENTEIS Scyphis ferunt

Fu-

ob ſummam paupertatem ſtanne
(non tamen vitreus, nec ligneu
nec ex cupro aut orichalco) ab Ep
ſcopo conſecratus & ſancto Chri
mate delibutus 40.). II. Ad co
ſervandam Euchariſtiam, Taberna
culum, Ciborium, aliaque pyx
pro minoribus formulis conſecrat
ad Communionem Fidelium reſe
vandis, & ad Viaticum ægrotorum
portandis: item Hierotheca, in qu
major Sacra Hoſtia per cryſtallum
relucens populo monſtratur. III. Pr
aſſervando Oleo infirmorum, Cate
chumenorum, & Chriſmate. St
tuit autem Concilium LATERA
NENSE 41.), *ut in cunctis Eccleſi*
42.). *Chriſma & Euchariſtia ſub fide*
cuſtodia clavibus adhibitis conſerven
ne

Fumare Sacrum Sanguinem,
AUROque nocturnis Sacris
Adſtare fixos cereos.

Add. S. August. l. III. contra Creſco
c. 29. Theodoretus lib. III. c. 11.

40.) Pontificale Rom. p. 2. De Patenæ &
Calicis Conſecrat.

41.) Relatum in C. 1. de Cuſtod. Euch

42.) Intelligitur hoc de Eccleſiis Parochia
libus. Regulares tamen in ſuis Eccleſ
aſſervant etiam Oleum Infirmorum pro
ſibus intra ſuos domeſticos parietes.

ne poſſit ad illa temeraria manus extendi ad aliqua horribilia, vel nefaria exercenda &c.

§. 116. Requiruntur pariter Veſtes pro Sacerdotibus & Miniſtris, ea forma & colorum diverſitate, quæ his temporibus paſſim in Occidente eſt conſueta. Ad noſtrum propoſitum parum refert, an primis tribus ſæculis Clerici in Sacris functionibus alia, quam communi veſtium forma fuerint uſi 43.): Sæculo quarto, ſacrarum veſtium uſus absque dubio vigebat 44.). Res hæc ad Diſciplinam pertinet, & mutationi obnoxia eſt. Si enim in quavis Republica inveniantur Leges Rem veſtiariam concernentes: decet etiam, ut Eccleſia ſuis Clericis, præcipue in Sacrorum adminiſtratione peculiarem veſtitum deſignet, pro majore decentia, Eccleſiarum conformitate & unitate. Nec tamen credendum, has Veſtes originem ſuam *Veſtes:*

43.) Affirmat Card. BONA Rer. Liturg. l. I. c. 5. n. 2. & c. 24. Negat BINGHAM lib. 13. c. 8. §. 1.

44.) BINGHAM ibid. §. 2. ex THEODORETO lib. II. c. 57. ATHANASIO Apolog. 2. SOZOM. lib. II. c. 22.

ſuam trahere ex myſticis illis ſigni-cationibus, quas DURANDUS & alii pii Scriptores illis devote ac-commodant. Veſtes Sacerdotum & Levitarum, ut ſacris tantum uſibus dicatæ ſciantur, benedicuntur a Epiſcopo, vel Sacerdote haben[te] facultatem, ſcilicet Amictus ſ[eu] Humerale, Alba, Cingulum, Mani-pulus, Stola, Caſula, Tunica, Dal-matica, Pluviale, & pro Epiſcop[is] etiam Sandalia, Chirothecæ, Cr[ux] ante pectus, Mitra & Pedum Pa-ſtorale.

Mappæ: §. 117. Eadem ratione bened[i]-cuntur Mappæ pro tegendis aris, qui-bus accedit Corporale, cui Sac[ra] Hoſtia & Calix imponitur. Et qui-dem Corporalia & Vaſa, quæ jam ſuſtinuerunt impoſitum Sacramen-tum Euchariſtiæ, ob reverentiam non ſolent tangi a Laicis: ſed ſolum a Sacerdotibus & Clericis, qui ſal-tem ſint Subdiaconi.

Candelabra: §. 118. Candelabrorum & Ce-reorum uſus 45.), uti & Lamp[a]-dum,

45.) Forte luminum uſus primis tempo[ri]-bus mere ob neceſſitatem inter Chriſtia-nos fuit introductus, cum perſecution[um] metu

dum, Thuribuli & Suffitus 46.), ex ritibus Veteris Teſtamenti ad noſtras Eccleſias traductus eſt 47.).

§. 119. Libri pro uſu Eccleſiæ neceſſarii ſunt I. Sacra Scriptura Fidelibus prælegenda. In Eccleſiis noſtrarum regionum, Evangelia & Epiſtolæ, quæ per Dominicas & Feſta *Libri.*

K totius

---

metu ante lucem conventus agerent, & in cryptis ſacrificarent; poſtea etiam in Eccleſiis valde obſcuris, quales etiamnum extant: unde PRUDENTIUS ſupra allegatus: AUROque nocturnis ſacris &c. Demum ſervatus fuit iſte mos majeſtatis cauſa, ad gaudii ſignificationem, & ad lætitiam teſtandam: ad quos fines cunctæ fere gentes accendebant faces. Vid. JOAN. BAPT. LE BRUN in not. ad LACTANT. Divin. Inſtit. lib. VI. c. 2.

46.) Morem adolendi Altaria commemorat S. AMBROSIUS Com. in Luc. I. v. 11. Aurei Thuribuli a CHOSROE Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ donati, meminit EVAGRIUS lib. VI. c. 20.

47.) Varii miri eventus circa luminaria paſſim referuntur. Candelæ in Templo S. VERENÆ ſæpe vento extinctæ, ſponte accenduntur. Act. SS. die 1. Septembr. pag. 172. Idem bis accidit ante Corpus B. REMACLI. ibid. pag. 707. Valido vento non extinguuntur luminaria in Translatione S. CRODOGANGI. ibid. pag. 770. Similia reperiuntur in aliis Tomis eorundem Actorum.

totius anni occurrunt, lingua vernacula legi ſolitæ, aſſervantur in Eccleſia; reliqua Biblia juxta vulgatam Editionem Clerici in ſuis ædibus tenent, eaque, quæ populum ſcire oportet, in Concionibus & Catecheſibus proponunt. II. Statuta Synodalia. III. Libri Rituales; qui ſcilicet comprehendunt Exorciſmos, Benedictiones, Ceremonias & Ritus adminiſtrandi Sacramenta, aliasque functiones Sacerdotales obeundi: item qui continent Miſſas, Horas Canonicas, Lytanias &c: IV. Libri, in quibus notantur nomina Baptizatorum, Confirmatorum (horum ſaltem numerus notatur, ſi nimia ſit copia) matrimonio junctorum, Defunctorum: item Status Parochiæ 48.). Eliminandi autem ſunt ab Eccleſiæ adytis, & Parochorum ædibus libri, qui continent varias Benedictiones aut Exorciſmos nunquam ab Eccleſia approbatos, & ſuperſtitionem potius redolentes.

Hæc aſſervantur in Sacriſtia: §. 120. Ejusmodi ſupellectili cuſtodiendæ aptari debet *Sacriſtia*, vel locus vicinus: *Sacrarium* autem ſeu *Piſcina*

48.) Formulæ inſcribendi reperiuntur in Ritualibus Diœceſium.

Piſcina vocari ſolet locus, ubi effunduntur, aut reponuntur ea, quæ ex ſacris uſibus ſunt reſidua, e. g. aqua lavandis Calicibus vel Corporalibus adhibita, Cineres ex combuſto goſſypio, quo tergitur Sacrum Oleum vel Chriſma &c.

§. 121. Univerſim circa Eccleſiarum Ornatum & ſupellectilem merito reprehenduntur Clerici 49.), *Qui non ſolum Eccleſias dimittunt incultas, verum etiam vaſa Miniſterii, & veſtimenta miniſtrorum, ac pallas altaris, nec non ipſa Corporalia tam immunda relinquunt, quod interdum aliquibus ſunt horrori.* Unde præcipitur, *ut Oratoria* 50.), *Vaſa, Corporalia, & veſtimenta munda & nitida conſerventur: nimis enim videtur abſurdum, in ſacris ſordes negligere, quæ dedecerent etiam in profanis.* *Et ſint nitida:*

49.) C. 2. de Cuſtod. Euchar. Pretioſitatem rerum ſacrarum tanquam incitamentum magnificationis DEI, inter Proteſtantes ſummopere commendat WOLFFIUS Jur. natur. part. 8. §. 521. & 522.

50.) Forte melius legitur *Oraria*, quam vocem explicat Card. BONA Rer. Liturg. l. 1. c. XXIV. n. 6. BEVEREGIUS Annot. in can. 22. Concil. LAODICENI. pag. 195.

Nec adhibeantur ad uſus profanos:

§. 122. Porro *indignum valde eſt, ut Sacra Domini Vaſa, quæcunque ſint, humanis uſibus ſerviant* 51.): ſimiliter ad profanos uſus, aut *ad nuptiarum* (vel Theatrorum) *ornatum divina miniſteria non præſtentur; ne dum improborum contactu, pompaque ſæcularis luxuriæ polluuntur, ad officia Sacri myſterii videantur indigna* 52.).

§. 123.

51.) Can. 41. Diſt. 1. de Conſecr.

52.) Can. 43. ibid. arguit inde Gloſſa, quod ex veſtibus profanis cujusdam dominæ non debeat fieri Caſula, vel aliquis ornatus Eccleſiæ. ABBAS *Panormit.* in c. ad hæc. 4. n. 5. de Relig. Domib. ait, contrarium obſervari, & male. Sed argumentum hoc nihil probare, patet ex iis, quæ annotantur ibidem ad Abbatem Lit. d. item in Gloſſa marginali ad dictam Gloſſam. Certe MELANIA Junior ſanctiſſima fæmina laudatur a PALLADIO in Hiſtor. Lauſiaca, quod omnia ſua ſerica ſuperhumeralia tegumenta (ἡμιφόρια) dederit Altaribus, reliqua autem ſerica indumenta cum conſcidiſſet, res diverſas fecerit Eccleſiaſticas. Græca editio Meurſii addit piiſſimam OLYMPIADEM idem feciſſe. Econtra NICEPHORUS CALLISTUS libr. 8. Hiſt. Eccl. c. 32. narrat fluxum unguenti ex corpore S. GLYCERIÆ M. manantis ſtitiſſe, quando ſuppoſita fuit argentea pelvis, quæ antea adhibita fuerat ad uſus magicos.

§. 123. Sicut autem ſupellex Tem- *Nec profana infe-rantur in Templum.* pli propria, ad manus eſſe, & nitide conſervari debet: ita viciſſim ſupellex aliena & profana Templis inferenda non eſt, *ut potius domus Laicæ, quam DEI Baſilicæ videantur: niſi propter hoſtiles incurſus, aut incendia repentina, ſeu alias neceſſitates urgentes, ad eas oporteat habere refugium, ſic tamen, ut neceſſitate ceſſante res in loca priſtina reportentur* 53.).

§. 124. Totam ſupellectilem Ec- *Scriptores.* cleſiæ exacte deſcribit, & ſingularum rerum figuras oculis exhibet *Ornatus Eccleſiaſticus*, Latino & Germanico idiomate conſcriptus a JACOBO MYLLERO Vicario Ratisbonenſi. Plurima ad hanc rem tradit ANDREAS DU SAUSSAY in *Panoplia Epiſcopali, Sacerdotali, & Clericali.*

TITULUS IX.
DE RELIGIOSIS DOMIBUS.

Conf. Decretal. lib. 3. tit. 36. ex Sext. tit. 17. ex Clement. tit. 11.

§. 125.

A Locis Sacris tranſimus ad re- *Inter Loca Religioſa,* cenſenda quædam Loca *Religio-*

53.) C. 2. de Cuſtod. Euch.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN